

Cena egzemplarza zł 4
Pobieranie wyższej opłaty
jest niedozwolone

ILUSTROWANY

Wydanie: B.

Prenumerata mies. zł 90
wysyłka pod opaską zł 95

KURIER POLSKI

Rok III

Centrala telefoniczna IKP Bydgoszcz 33-41 i 33-42
Sekret. redakcji 19-07 (czynny cały dzień). Telefon
między miast. 36-00 (czynny cały dzień).

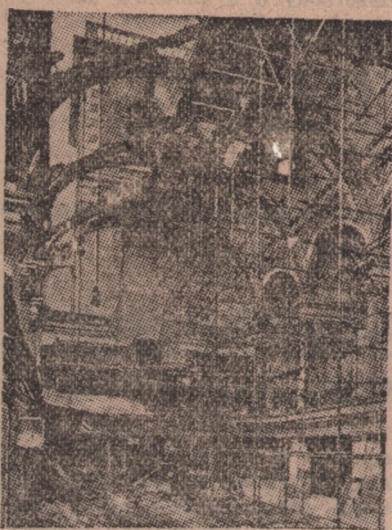
Środa, dnia 15 października 1947 r.

Konta: PKO „Zryw” Nr VI-135, PKO IKP Nr VI-140
Konto bieżące: Bank Gospodarstwa Spółdzielczego
Bydgoszcz, konto Nr 8086.

Nr 282

ODBUDOWA

kościół św. Jakuba
w Londynie

Naloty niemieckich piratów powietrznych na Londyn w 1940 roku spowodowały wielkie spustoszenia również wśród kościołów londyńskich. Jedną z pierwszych ofiar bomb niemieckich stał się kościół św. Jakuba. Rzeźby Gibbons'a, z których kościół ten był słynny, zachowały się szczęśliwie ponieważ przechowywane były w czasie wojny w muzeum Kensington. Obecnie rzeźby te wraz z równie sławnymi organami, darowanymi przez Marię z Modeny powrócą na swe dawne miejsce. Kościół św. Jakuba bowiem będzie jako pierwszy odremontowany. Jak widzimy na zdjęciu, w nawach kościelnych ustawiono już rusztowania.

Arabowie nie godzą się na interwencję zbrojną ONZ Zamach na konsulat polski w JERUZOLIMIE

Podobnego zamachu dokonano na konsulat amerykański

Dementi o przekroczeniu granicy palestyńskiej przez wojska arabskie

LONDYN (obsł. wł.) W stolicy Transjordanii odbywają się narady przywódców krajów arabskich z udziałem emira Transjordanii — Abdullaha. W związku z tym sekretarz Ligi Arabskiej oświadczył, że państwa arabskie nie będą tolerowały mieszania się jakichkolwiek międzynarodowych sił zbrojnych do spraw Palestyny, w wypadku ewakuacji wojsk brytyjskich, lub podziału kraju.

W Jerozolimie zaprzeczono wiadomości, jakoby wojska syryjskie koncentrujące się na pograniczu Palestyny, przekroczyły granicę i napady na osiedla żydowskie. Ponadto nie potwierdzono wiadomości o koncentracji wojsk arabskich w Transjordanii.

W niedzielę w godzinach wieczornych wybuchła bomba rzucona na konsulat polski w Jerozolimie. Gmach konsulatu został uszkodzony, jednak

ofiar w ludziach nie było. Przypuszcza się, że zamach ten pozostaje w związku z opowiadaniem się delegata Polski w ONZ, za podziałem Palestyny, czemu przeciwstawiają się kategorycznie Arabowie.

Wczoraj nieznaną sprawcy rzucili bombę na gmach konsulatu amerykańskiego. Zamach nie spowodował żadnych strat, jedynie 2 urzędników odniosło skaleczenia od rozbitych szyb.

AMERYKA DAŻY do ponownego zwołania konferencji 16 państw

LONDYN (PR—L). Korespondenci dyplomatyczni donoszą z Waszyngtonu, że rząd Stanów Zjedn. dąży do ponownego zwołania konferencji 16 krajów europejskich w sprawie planu Marshalla. Według amerykańskich kół oficjalnych istnieją znaczne szanse zatwierdzenia dotychczasowych postulatów państw euro-

pejskich, przy czym szczególnie wygórowane wydają się żądania w dziedzinie dostaw środków żywnościowych. Na nowo zwołana konferencja miałaby przeprowadzić cały szereg zmian w opracowanym sprawozdaniu konferencji paryskiej, gdyż Ameryka nie chce spotkać się z zarzutem uprawiania polityki imperialistycznej. Jak podkreślają korespondenci, stanowisko Ameryki wywoła w Europie cały szereg obiekcji i niektóre państwa zapewne sprzeciwią się ponownemu zwołaniu konferencji gospodarczej.

Angielska partia komunistyczna akceptuje utworzenie

Biura Informacyjnego 9 partii komunistycznych

LONDYN (obsł. wł.) Angielska partia komunistyczna zaakceptowała utworzenie Biura Informacyjnego 9 partii komunistycznych w Belgradzie. Sekretarz partii Paulitt oświadczył, że utworzenie biura jest jednym z najdonioślejszych wydarzeń i to w chwili, kiedy wszystko wskazuje na to, że w czasie zbliżających się obrad Rady Ministrów, Stany Zjedn. i W. Brytania dążyć będą do odbudowy imperializmu niemieckiego. Brytyjska partia komunistyczna wzmocni obecnie kampanię o usunięcie z rządu tych ministrów, którzy są odpowiedzialni za katastrofalną sytuację wewnętrzną W. Brytanii.

czył, że utworzenie biura jest jednym z najdonioślejszych wydarzeń i to w chwili, kiedy wszystko wskazuje na to, że w czasie zbliżających się obrad Rady Ministrów, Stany Zjedn. i W. Brytania dążyć będą do odbudowy imperializmu niemieckiego. Brytyjska partia komunistyczna wzmocni obecnie kampanię o usunięcie z rządu tych ministrów, którzy są odpowiedzialni za katastrofalną sytuację wewnętrzną W. Brytanii.

Oryginalny związek „wrogów kobiet“

LONDYN (PAP). W Anglii powstało „Towarzystwo Antyfeministyczne”, mające na celu ochronę praw mężczyzny. Twórcą tej oryginalnej organizacji — Wormull występuje przeciwko zbyt wielkim przywilejom, jakie jego zdaniem posiadają kobiety. Kobiety winny dobrowolnie ustąpić z zawodów, typowych dla mężczyzny.

STAN WYJĄTKOWY w Atenach

Wojska powstańcze znajdują się
w odległości 13 km od stolicy Grecji

ATENY (PR). Z Aten donoszą o udanej operacji wojsk powstańczych w miejscowości Kassia, oddalonej o 13 km od Aten. Wojska rządowe zostały całkowicie rozbite przez działającą w tym rejonie grupę partyzantów. W związku z tym grecki min. porządku publicznego zarządził w Atenach stan wyjątkowy i ustanowił trybunał wojenny.

Jak donosi radiostacja wojsk demokratycznych, w ręce partyzantów dostał się plan ataku wojsk rządowych, zwany „huraganową ofensywą”. Ponadto grecka armia demokratyczna przystąpiła w Epirze do budowy lotniska wojskowego.

Ostatnie wiadomości mówią o nowych sukcesach wojsk powstańczych w górzystych okolicach Macedonii, gdzie jeden z oddziałów rozbił garnizon wojsk rządowych.

Palestyna zagrożona epidemią cholery

KAIR (obsł. wł.) Epidemia cholery w Egipcie rozszerza się tak, że obecnie czynione są wielkie wysiłki celem niedopuszczenia epidemii do Palestyny. Wczoraj zanotowano znów 112 zgonów. Na ogólną liczbę 3.300 wypadków cholery, było przeszło 750 zgonów.

Konkurs IKP
Czy znasz Ziemię
Odzyskaną?
Kupon nr 7
wyciąć i zachować

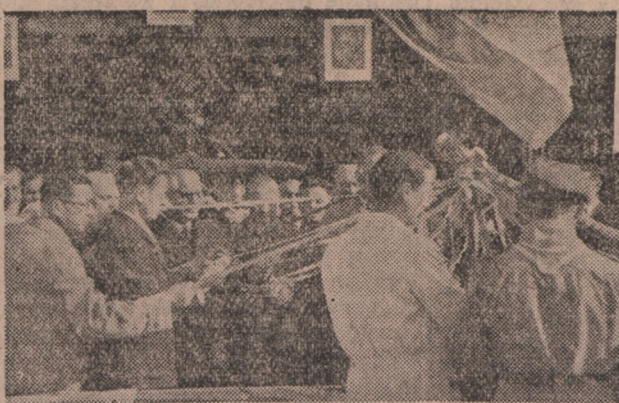
Do tkaczek

wileńskich, białostockich i nowogrodzkich.

Dział Etnograficzny Muzeum Ziemi Pomorskiej w Toruniu współpracujący ze Spółdzielnią Artystów „Rzut” zwraca się z gorącą prośbą o wskazanie nazwisk i adresów tkaczek z własnymi krosnami, lub bez, umiejących tkąć samodzielnie wzorzyste, a także słomianki wykonane ze słomy i lnu, oraz paski ludowe.

Zgłoszenia należy kierować pod adresem: Toruń-Ratusz, Muzeum Ziemi Pomorskiej - Dział Etnograficzny. Ogłoszenie to ma na celu przyczynić się do zachowania oraz kontynuowania rodzimego tkactwa.

00785

Nowy etap na drodze rozwoju
lotnictwa sportowego w Polsce

Rozwój lotnictwa w Polsce opiera się na gąszczącej się „do podniebnych lotów” młodzieży. Z radością więc naród i państwo wita każdy nowy etap rozwoju lotnictwa. W Bydgoszczy odbyła się w ub. niedz. uroczystość poświęcenia sztandaru i drużyny lotniczej harcerzy (na zdjęciu po lewej: moment z tej uroczystości; m. in. widoczni pp. woj. pom. Wojciech Wojewoda i przewodn. MRN — Rutkowski) oraz poświęcenia i oddania do użytku hangaru Aeroklubu Bydgoskiego (zdjęcie po prawej). (Foto IKP).

Oczy Polski zwrócone na Poznań

W niedzielnych uroczystościach zbratania wojska ze społeczeństwem w Poznaniu wziął udział prezydent RP Bolesław Bierut, podkreślając tym wagę i znaczenie tych uroczystości. Prezydent Bierut wygłosił w Poznaniu przemówienie, którego akcenty wybiegły poza ramy uroczystości i noszą charakter oficjalnej deklaracji na temat aktualnych zagadnień politycznych. Treścią ich było stwierdzenie, że naród polski bacznie przygląda się wydarzeniom na forum międzynarodowym, a przeszedłszy przez piekło udręki i mękę niewoli, jest najgorętszym orędownikiem pokoju. Dlatego też, składając hołd naszemu wojsku, i wręczając mu zaszczytne biało-czerwone sztandary z godłem ojczyznym, chce widzieć w żołnierzu polskim wytrwałego strażnika pokoju, wlewną ostoję wolności demokratycznej i niezłomnego obrońcę naszej niezawisłości państwowej i narodowej.

Deklarując to w prastarym Poznaniu, gdzie spoczywają prochy naj-sławniejszych rycerzy Polski, pierwszych jej budowniczych — procy Mieszka I, Bolesława Chrobrego, i stwierdzając, że nowe warunki społeczne, polityczne i gospodarcze, będące wynikiem zwycięstwa demokracji ludowej w Polsce sprzyjają dalszemu rozwojowi naszego państwa, Prezydent RP zwrócił uwagę na szczególną rolę, jaką w tych warunkach może i powinno odegrać miasto Poznań i Ziemia Wielkopolska.

„Poznań — mówił Prezydent RP — posiada znów wszystkie warunki, aby stać się szybko jednym z wesołych ośrodków naszego życia gospodarczego, komunikacyjnego, handlowego, jak również amysłowego i kulturalnego. Ziemia Wielkopolska wyróżnia się już dziś swym wysokim poziomem kultury rolniczej, ogólną gospodarnością, zdrowym na ogół charakterem inicjatywy prywatnej wytwórców, wybitną fachowością swego rzemiosła i kupiectwa, zasobnością talentów, wielkim dorobkiem życia kulturalnego. Ta najstarsza dzielnica Polski piastowskiej, kolebka naszego państwa, posiada wszystkie warunki, aby stać się rychło produkującą dzielnicą Polski”.

Oświadczenie Prezydenta RP o chlubnej roli Poznania i Wielkopolski ma swoją wymowę. Opiera się ono nie tylko na historycznych przesłankach, lecz również na realnej ocenie dzisiejszej rzeczywistości, na obiektywnym osądzie wysiłków społeczeństwa wielkopolskiego na odcinku odbudowy naszego kraju. Wkład społeczeństwa wielkopolskiego w tę odbudowę jest oceniany przez najwyższy czynnik w naszym państwie. Pochwała Poznania i Wielkopolski z ust Prezydenta RP trafia na dobrą glebę i mieć będzie swoje dalsze, pozytywne następstwa. Z wiarą i pewnością w szczęśliwą przyszłość Polski napewno podejmie społeczeństwo poznańskie każdy trud, wierząc niezłomnie, że siła Polski „tkwi w jej sprawi. dlugich, postępowych i szlachetnych ideałach i zasadach, którymi się kieruje, wierności i umiłowaniu ojczyzny przez jej lud, w ofiarnej pracy każdego obywatela na rzecz dobra i rozkwitu Rzeczypospolitej”.

Katastrofa kolejowa w Indiach

LONDYN (PAP). Jak donosi Reuter w pobliżu miejscowości Karnal, na północ od Delhi, pociąg wiozący uchodźców muzułmańskich do Pakistanu, zderzył się z pociągiem towarowym. W wyniku katastrofy 32 osoby zostały zabite i 73 odniosły rany.

MORRISON

o sytuacji gosp. Wielkiej Brytanii

LONDYN (obsł. wł.). Wicepremier i min. Morrison przemawiał na temat poważnych zmian w życiu ludności brytyjskiej, spowodowanych przez silnym gospodarczym i koniecznością wzmocnienia eksportu. W Brytanii — oświadczył mówca, musiała dokonać wyboru między łatwym a trudnym sposobem życia. Zamierzamy jednak stanąć na własnych nogach, o własnej mocy. Musimy ciężko pracować, aby cel ten osiągnąć.

Memorandum

Marokańczyków do ONZ

NOWY JORK (PR) Sekretarz generalny ONZ Trygve Lie otrzymał memorandum od ruchu marokańskiego celem przekazania go Zgromadzeniu Gen. ONZ. Memorandum stwierdza, że stosunek władz francuskich do ludności marokańskiej jest pogwałceniem karty ONZ. Rząd francuski stosuje wobec ludności marokańskiej politykę przymusu.

Oświadczenie SHINWELLA

w związku z przesileniem go na stanowisko min. wojny

LONDYN (PR). Były min. opatu Shinwell, mianowany ministrem wojny, oświadczył, że przeniesienie jego nastąpiło nie na jego życzenie. Byłby szczęśliwy, gdyby mógł być pozostać na poprzednim swoim stanowisku gdzie udało mu się dokonać szeregu poważnych osiągnięć. Wbrew wszelkim prowokacjom — stwierdził dalej Shinwell — nie chciałem lać wody na młyn przeciwników politycznych. Musiałem jednak postąpić tak jak ode mnie żądano.

Sekretarz gen. czeskiej partii komunistycznej

o planach imperialistów amerykańskich

Partia narodowo-socjalistyczna winna oczyścić swe szeregi

PRAGA (obsł. wł.). Sekretarz generalny czeskosłowackiej partii komunistycznej Slansky oświadczył, że utworzenie Biura Inform. 9 partii komunistycznych i robotników oraz powzięcie ważnych uchwał, nastąpiło w chwili, kiedy imperialiści amerykańscy wytyczyli sobie jako cel zdobycie władzy nad światem i uczynienie przy pomocy nacisku politycznego i gospodarczego z wolnych narodów swych wasali. Plany reakcji amerykańskiej, zagrażające wszystkim państwom demokratycznym, zagrażają również Czechosłowacji, wzmacniając siły krajowej reakcji, reprezentowanej przez zdrajców. Mówca napiętnował z kolei pewien odłam narod. partii socjalist., stwierdzając, że jeśli partia ta chce pozostać w rządzie, to musi wyrzec się antypaństwowej polityki i usunąć ze swoich szeregów wszystkie elementy re-

Protest Jugosławii PRZECIW ZATRZYMANIU dyplomatów jugosłowiańskich przez WŁADZE ARGENTYŃSKIE

BELGRAD (PAP) Rzecznik jugosłowiańskiego ministerstwa spraw zagranicznych w poniedziałek, że poseł jugosłowiański w Buenos Aires otrzymał polecenie złożenia jak najenergiczniejszego protestu przeciwko zatrzymaniu przez władze argentyńskie dwóch dyplomatów jugosłowiańskich, wydalonych ostatnio z Chile. Rzecznik zaznaczył, iż zatrzymanie urzędników obcego państwa „nie da się pogodzić z normalnymi stosunkami dyplomatycznymi”. Jednocześnie jugosłowiańskie ministerstwo spraw zagranicznych „nieformalnie” ostrzegło poselstwo argentyńskie w Belgradzie o możliwości „zastosowania poważnych środków dyplomatycznych” jeśli władze argentyńskie nie udzielą odpowiedniego zadośćuczynienia. W kołach zbliżonych do ministerstwa spraw zagranicznych podkreślono, „jako fakt budzący najwyższe zdumienie”, iż rząd Ar-

gentyny zatrzymał dyplomatów jugosłowiańskich na skutek oskarżeń ze strony władz chilijskich.

Inflacja w Irlandii

LONDYN (PAP). Reuter donosi z Dublina, iż premier de Valera przedłoży w środę parlamentowi projekt ustawy, zmierzającej do opanowania inflacji w Irlandii, która w ciągu ostatniego półrocza spowodowała wzrost kosztów utrzymania o 76%

GDY LUD GINIE Z GŁODU magnateria hiszpańska wydaje krocie na wystawne uroczystości

W Sewilli odbył się ślub córki księcia Alby, imiennika i potomka osławionego kanta Flandrii z księciem Don Luiz de Irujo, członkiem jednego z najstarszych hiszpańskich rodów książęcych. Uwagę zwracał nie-

UMOWA o jedności działania ZNMS i AZWM „Życie”

WARSZAWA (PAP) Dnia 13 bm. odbyło się wspólne posiedzenie prezydium Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej i Akademickiego Związku Walki Młodych „Życie”, na którym nastąpiło podpisanie umowy o jedności działania obu bratnich organizacji studenckich.

LONDYN. Oficjalna wizyta misji Kongresu amerykańskiego w Bagdadzie została odwołana na skutek protestu irackiego przeciwko popieraniu przez USA planu podziału Palestyny.

GENEWA (obsł. wł.) Obradująca w Genewie konferencja zwołana przez międzynarodową organizację pracy, zaleca ogólnie przyjęcie zasad ubezpieczenia społecznego, przy uwzględnieniu koncepcji brytyjskiej podziału kosztów na pracodawców i państwo.

Vandenberg sprzeciwia się wysyłce oddziałów armii USA do Palestyny

NOWY JORK (PAP). „New York Times” donosi, że propozycja prezydenta Trumana wysłania regularnych oddziałów armii amerykańskiej do Palestyny, celem dopilnowania realizacji zaleceń specjalnej komisji ONZ w sprawie podziału tego kra-

ju, spotkała się z silną opozycją poszczególnych członków Kongresu i przedstawicieli armii. Przewodniczący senackiej komisji spraw zagranicznych Vandenberg zakwestionował prawo prezydenta do wysłania wojsk amerykańskich za granicę bez wyraźnego upoważnienia Kongresu.

Z OSTATNIEJ CHWILI

LONDYN. Wicepremier Iranu Ibrahim Kadje oświadczył na konferencji prasowej, odbytej w Teheranie, że premier Shawam es Sultaneh w przyszłym tygodniu złoży w parlamencie sprawozdanie o przebiegu rokowań z ZSRR w sprawie utworzenia mieszanego towarzystwa naftowego irańsko-radzieckiego.

LONDYN. Według doniesień Reutera, w miejscowości Saharampur w odległości 130 km na północ od Delhi doszło do starcia między Hindusami i Muzułmanami, w czasie którego 30 osób zostało zabitych a 30 odniosło rany. W mieście wprowadzono godzinę policyjną.

BUKARESZT. Z Bukaresztu donoszą, że Argentyna udzieliła Rumunii kredytu w wysokości 25 milionów dolarów na zakup towarów argentyńskich, które przewieziono być mają bądź na statkach rumuńskich, bądź argentyńskich.

ZSRR za podziałem Palestyny

NOWY JORK (b) Wczoraj na komisji palestyńskiej ONZ przedstawiciel Związku Radzieckiego przedstawił stanowisko ZSRR wobec problemu palestyńskiego. Związek Radziecki opowiada się za podziałem Palestyny na część arabską i żydowską, oraz popiera plan zjednoczenia gospodarczego obu krajów.

WASZYNGTON (b) Prezydent Truman odbył wczoraj ważną konferencję w sprawie przyspieszenia realizacji pomocy dla Europy.

MOSKWA. Od kilku dni bawi w ZSRR delegacja członków parlamentu brytyjskiego, która poprzednio zwiedziła Jugosławię i Czechosłowację. W poniedziałek po południu parlamentarzystów brytyjskich przyjął minister Mołotow. Jak oświadczyli członkowie parlamentu dziennikarzom zagranicznym, rozmowa z min. Mołotowem, która trwała trzy godziny, miała charakter nad wyraz przyjazny.

WYBORY w DANII odbędą się 28 bm.

KOPENHAGA (PAP) Na 28 października rozpisano w Danii wybory do izby niższej parlamentu. Skład nowego rządu duńskiego zależeć będzie od stanowiska, jakie zajmie radykalna lewica której głosy przyczyniły się ostatnio do obalenia rządu. Jeżeli lewica radykalna postanowi zerwać ostatecznie współpracę z 2 partiami burżuazyjnymi — lewicą liberalną i konserwatywną — i głosować będzie razem z partią socjal-demokratów, Dania otrzyma rząd socjal-demokratyczny.

zwykły przepych uroczystości ślubnych. Mówi się, że księżka Alba wydała ponad 100 000 funtów szterliń, przy czym samo śniadanie kosztowało 22 000 ft. szterliń. Redakcja pisma nie było wolno robić żadnych zdjęć z uroczystości, a sprawozdania ograniczono do formalnych informacji. Najwidoczniej władze frankistowskie bały się ujawniać przepychy i dobrobyt w jakim żyje klika rządząca i magnateria hiszpańska, wobec głodu i niedzy mas pracujących. Dla zamydlenia oczu księżka Alba „jaskawie” kazała rozdać między biednych trochę żywności i aż... 250 ft. szterliń.

List żołnierza holenderskiego OKRUCIENSTWA Holendrów w Indonezji

HAGA (PAP). Dziennik „De Vrije Pers” zamieszcza list pewnego żołnierza holenderskiego, który opisuje okrucieństwa wojsk holenderskich wobec ludności Indonezji. „W drodze z Malang do Singosari — pisze ów żołnierz — kilkakrotnie strzelaliśmy w stronę wioski. Gdyśmy wreszcie doszli do wioski, domy oblanie naftą i podpalono. Cała wioska spłonęła wraz z mieszkańcami. Ani jedna osoba nie została uratowana. Ktokolwiek chciał uciekać — został zabity na miejscu”. Autor listu stwierdza, że kilka okolicznych wiosek zostało zniszczonych w podobny sposób.

Dziennik dodaje od siebie następujący komentarz: „Niegdyś świat został wstrząsnięty tragedią wioski Lidice w Czechosłowacji, zmiecionej z powierzchni ziemi przez barbarzyńców niemieckich. Obecnie czujemy się ze wstydu, gdy słyszymy, że żołnierze holenderscy naładują te wzory i popełniają potworne przestępstwa wobec narodu indonezyjskiego. Krwawe okrucieństwa popełniane na Jawie, a zwłaszcza na południu Celebesu, okrywają hańbą całą Holandię.”

WYNIKI PLEBISYTU

PARYŻ (obsł. wł.) W Paryżu ogłoszono wyniki plebiscytu w wioskach Briga i Tenda na pograniczu włosko-francuskim. 91% ludności wypowiedziało się za przynależnością do Francji.

Ro'lnictwo ZSRR czyni wielkie postępy

Niezwykle obfite zbiory na Ukrainie

MOSKWA (PAP). Prasa moskiewska podała wiadomość, iż kolchozy i sowchozy Ukrainy zakończyły dostawę zboża dla państwa. Zbiory na Ukrainie w roku bież. były niezwykle obfite. Obwód charkowski dostarczył blisko 200 tysięcy ton zboża więcej, niż w najbardziej urodzajnych latach przedwojennych. Prasa radziecka podsumowując tegoroczne sukcesy gospodarki rolnej, podkreśla, iż mimo zniszczeń wojennych pogłębionych zeszłoroczną posuchą — obszar zasiewów został w tym roku rozszerzony o 8 milionów ha. Przeprowadzono dalszą mechanizację rolnictwa. Dzienniki zaznaczają, iż powierzchnia robót rolnych, wykonanych w roku bież. przy pomocy traktorów, powiększyła się o 30 milionów ha.

CO PISZA INNI?

Głos Wielkopolski

„Społeczeństwo i wojsko”

Z okazji święta zbratania społeczeństwa z wojskiem na łamach „Głosu Wielkopolskiego” ukazał się artykuł wojewody Stefana Brzezińskiego pt. „Społeczeństwo i wojsko”, z którego cytujemy niektóre wyjątki:

„Na ogół znana i doceniana jest bezwzględna walka społeczeństwa wielkopolskiego o polskości tej ziemi. Na ogół znany jest fakt, że tu właśnie lud polski najwcześniej stał się narodem, zdobywając pełną świadomość narodową w ciężkiej walce z niemieckim zaborcą. Ale nie znalazł jeszcze właściwej oceny wkład społeczeństwa wielkopolskiego w walce zbrojnej o wolność i niepodległość, o demokrację i postęp. A przecież nie gdzie indziej tylko tu właśnie tchnienie wiosny Ludów wywołało przed stu laty pierwsze w Polsce powstanie ludowe. Bohaterscy kosynierzy i z ludu miejskiego rekrutujący się strzelcy Mierosławskiego bili się pod Miłosławiem o te same ideały, które przyswajali Dywizji Kościuszkowskiej, a w latach 1918-19 Ziemię Wielkopolską wyswobodził nie Wersal, ale wspaniały czyn zbrojny jej ludu.”

„Przed czterema laty na polach pod Lenino i demokratyczna Armia Polska otrzymała swój chrzest bojowy w bitwie z najlepszymi dywizjami hitlerowskimi. Odniesione zwycięstwo było nie tylko wspaniałym dowodem męstwa i waleczności polskiego żołnierza, ale również świadectwem niezbitą prawdy, że świadomość wielkiego celu, świadomość ideału, w imię którego się walczy, znaczą więcej, niż ślepy dryl i rutyna wojskowa. — Żołnierz nasz bił i zwyciężał Niemców nie przewagą materialną, ale duchową świadomością, że na ostrzach swych bagnatów niesie wyzwolenie cierpiącemu w pętach niewoli hitlerowskiej narodowi polskiemu, swym ojcom, matkom i siostrą; wiara, że ostateczne pokonanie wroga oznacza odbudowę Polski suwerennej, niepodległej politycznie i gospodarczo, opartej o zasady sprawiedliwości społecznej.”

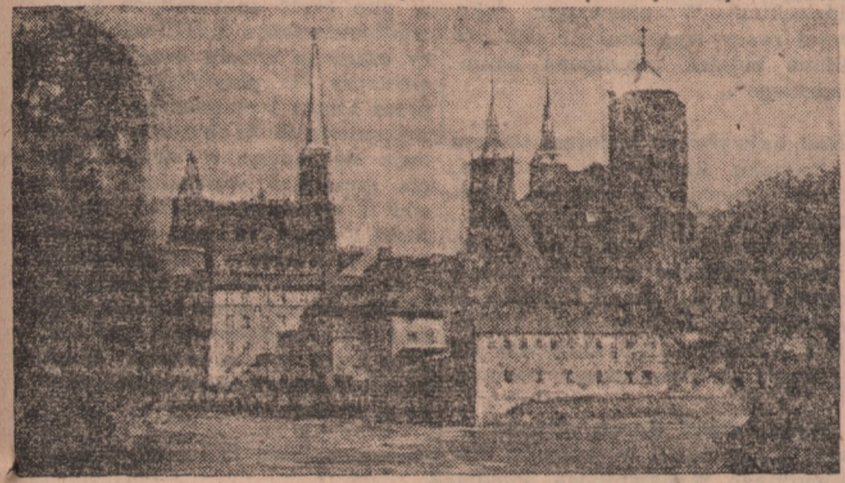
„Nikt lepiej nie docenia tej postawy duchowej naszego wojska, nikt większej nie czuje wdzięczności dla tych, co z bronią w ręku wywalczyli nam wolność, jak społeczeństwo wielkopolskie, które najdłużej cierpiało w niewoli niemieckiej, które doznało szczególnych krzywd i przeladawań ze strony pruskiego zaborcy i hitlerowskiego najeźdźcy. Wszak wspólny był cel tych, którzy w r. 1848 czy w r. 1918 walczyli zbrojnym karabinem z Niemcami i tych, którzy wspólnie z Armią Radziecką rozpoczęli bój pod Lenino. Jedni i drudzy wiedzieli, że Polska ostać się może bezpiecznie tylko wtedy, gdy Niemcom zdarte zostaną pazury.”

Pierwszy występ Wrocławia

PRZYGOTOWANIA DO WYSTAWY ZIEM ODZYSKANYCH

Wrocław, w październiku. Cofnijmy się jeden rok wstecz. Wrocław wyrastał przed nami, jak potworne miasto ruin i śmierci. Gdzie niegdzie z jesiennego kapuśniaczku mrugało pojedyncze światło. Ulice były puste mimo wczesnej wieczornej godziny, dziwnie posępne tramwaje z potwornym zgrzytem pędziły czarnymi kanyonami dwuszeregu ruin. Nikt nie znał nazw ulic: wieczorami monotonna stukająca usypiała do snu.

Niegościnnie był Wrocław w tych czasach. Brudny, zimny i odrzucający, pełen ludzi o szarych twarzach, śpiących nie wiadomo gdzie i nie wiadomo po co. Zima, jaka po tym przyszła, smutna zima wrocławską, tonąca w ciemnościach i chłodzie, zdawałoby się, odrzucała do reszty.

Stary Wrocław — kościoły.

Tymczasem — stało się inaczej.

Wrocław w wczesną wiosnę zbudził się inny. Pesymiści nadal twierdzili, że nic się nie robi, że gnusimy w marazmie własnego lenistwa, podawano z ust do ust fantastyczne plotki i przeżywano zawody. Pierwszym takim zawodem była sprawa wielkiej Wystawy Ziem Odzyskanych.

Wrocław czekał na tę wystawę choć początkowo miała być ona urządzona w zamku poznańskim. Poznań jednak poprzestał na Międzynarodowych Targach i targami tymi rzeczywiście zaimponował całej Polsce. Drugie targi w tym samym sezonie zorganizował Gdańsk. Szczecin miał zaszczyt gościć w swych murach uczestników tegorocznego Święta Morza i III Zjazdu Przemysłowców Ziem Odzyskanych. Ani jedna impreza ogólnopolska nie odbyła się w tym roku we Wrocławiu.

Z początkiem roku projektowano otworzyć Wystawę Ziem Odzyskanych w maju br. Nie ma z tego, co by się dobrze nie skończyło: na szczęście projekt ten upadł. Dzisiaj mówimy „na szczęście”, ale nikt się nie dowiędzie, co kosztowało wrocławian zrezygnowanie z tego zaszczytu. Wiadomo: każda wystawa, każda w ogóle większa impreza pociąga za sobą odbudowę miasta, a przynajmniej uporządkowanie ulic, zieleńców i parków.

Obecnie start rozpoczął się we właściwym czasie. Już z początkiem jesieni, choć wielka wystawa ma się odbyć w maju przyszłego roku, a zatem za osiem miesięcy, przystąpiono do pierwszych prac, zakrojonych na większą skalę. Clou wystawy, wielka Hala Ludowa pokrywa się już szkłem i leczy swoje rany. Wkrótce

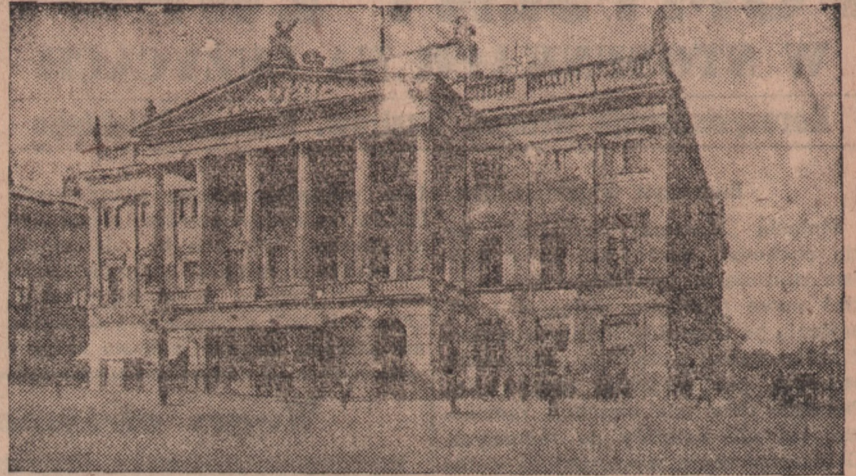
przy współudziale Polskiego Związku Zachodniego.

Trzecim wielkim obiektem wystawy jest tzw. pawilon prostokątny, mieszczący największą w Polsce salę kinową i teatralną.

Główne wejście na wystawę będzie od strony ulicy Wystawowej. Przybyśza witają tu ogromne, smukłe, ustawione w dwuszeregu kolumny. Sama brama wejściowa szeroka jest na kilkadziesiąt metrów. Tuż za nią znajduje się obszerny plac, ozdobiony rzeźbami z wieżą zegarową i budynkami biurowymi.

Za Halą Ludową i Halą Czterech Kopuł, tworzącą czworobok z pięknym zieleńcem, pośrodku, znajduje się sadzawka, otoczona wokół żywopłotami i długą amfiladą kolumnową, obrośniętą dzikim winem i różami. Dalej ciągnie się wzorowo rozprojekowany park.

Nowe pawilony wyrosną po prawej stronie ulicy Wróblewskiego. Obecnie obszerny plac zdobli tylko szczytki bramy wjazdowej i gruchoty jakichś maszyn niemieckich, pozostałość minionej wojny. Do pawilonów

Opera we Wrocławiu, która ocalała z pożogi wojennej.

tych nie będzie się jednak wchodzić od strony ulicy, lecz po dużych, żelbetonowych mostach dla pieszych, rozwieszonych nad ulicą.

Jeśli na remont zniszczonych obiektów wystawowych przyznano dotychczas 51 milionów złotych, znacznie więcej kosztować będzie przygotowanie całego miasta na czas wystawy. Już obecnie na wszystkich ulicach wiodących na teren przyszłej wystawy trwają prace porządkowe. Naprawia się w setkach miejsc jezdnie, doprowadza do porządku zeleńce i parki zamienione przez Niemców na

schrony przeciwlotnicze. Najwięcej pracy będzie przy uporządkowaniu wielkiego placu Grunwaldzkiego, gdzie jeszcze do roku 1944 stała cała dzielnica willowa, zburzona potem przez Niemców i zamieniona w drach obłączenia na lotnisko rękoma polskich robotników. Pozostały na nim jeszcze ogromne hałdy gruzów, porośnięte już trawą.

Niemniej ważne są prace nad remontem wielu obiektów, które służyć będą jako kwatery dla wielkich rzesz gości przyjeżdżających w czasie trwania wystawy do Wrocławia.

Wrocław już dzisiaj żyje wystawą. 113 milionów złotych przyznano na uporządkowanie miasta, ale można się zgóry zgodzić, że będzie to suma zbyt mała, jak na potrzeby Wrocławia. Pierwsza Wystawa Ziem Odzyskanych nie mogła znaleźć lepszej oprawy i lepszego miejsca, jak właśnie we Wrocławiu. Takich obiektów wystawowych nie ma dzisiaj żadne miasto polskie.

Na czas wystawy już obecnie trwają przygotowania w teatrach miejskich. Odbędzie się bowiem wtedy szereg specjalnych widowisk i przedstawień prócz tego przewidziano jest przyjazd innych zespołów teatralnych na gościnne występy. Do czasu otwarcia wystawy Wrocław zresztą będzie posiadał jeszcze jeden zupełnie nowoczesny teatr im. G. Zapolskiej.

Wrocław organizuje po raz pierwszy ogólnopolską imprezę. Przygotowuje się on jednak do niej solidnie i z pełnym zapalem. Nie zapomniano nawet o igrzyskach sportowych, które odbywać się będą na wielkim Stadionie Olimpijskim, remontowanym obecnie kosztem 60 milionów złotych i rękoma niemal całego społeczeństwa Wrocławia.

Wystawa Ziem Odzyskanych będzie największą wystawą nie tylko po wojnie, ale największą wystawą w ogóle, jaką Polska widziała.

Karol Zabawa.

Ciekawoski ze świata

Fatamorgana. W pobliżu Halden, na granicy szwedzko-norweskiej, ludność ujrza w godzinach wieczornych przepiękne zjawisko fatamorgany. Na horyzoncie ukazała się wyspa tropikalna z palmami i białymi domkami. W porcie stał okręt wojenny. Po dwudziestu minutach zjawisko rozplynęło się w morzu.

Panika w Batawii. Z jednego z największych szpitali w Batawii skradziono trzy próbki napełnione bakteriami tyfusu. Z uwagi na to, że lekarze i personel szpitala składa się z Indonezyjczyków, władze holenderskie przypuszczają, że chodzi tu o sabotaż. Wśród ludności miasta wybuchła panika, gdyż każdy obawia się zarażenia się tyfusem. Władze poczyniły odpowiednie zarządzenia zapobiegawcze.

Wzorowa szkoła. W Pittsburgu otwarto szkołę-internat dla tysiąca uczniów. W szkole tej zastosowano wszelkie nowe zdobycze nauki. Dzieci piszą na zielonych tablicach szklanych, albowiem kór ten uspakaja wzrok. Ciepłotę w salach wykładowych reguluje się, a powietrze sterylizuje się promieniami ultrafioletowymi. Dzieci zamieniają swe rzeczy

w żelaznych szafach, gdzie się je suszy przepływającym powietrzem. Oświetlenie odbywa się promieniami fluorowymi, których nie stosują w salach jadalnych, gdyż promienie te nie zwiększają apetytu. Dach może być ogrzewany elektrycznie, dla stopienia znajdującego się na nim śniegu i lodu.

Raj dla dzieci. W Związku Radzieckim otwartych jest 900 sanatoriów dla dzieci, w których znajduje się 80.000 miejsc. Tak znaczna ilość sanatoriów umożliwia przekazanie każdego słabego, dziecka szkolnego na kurację sanatoryjną.

Codziennie podlewać kwiaty. Policja budytańska wpadła na trop strasznej zbrodni, której dokonał stróż cmentarny György Schmeidl na żyjącej razem z nim w jednym gospodarstwie Itonie Kaszas. W czasie sprzeczki, powstałej z powodu nieprzyniesienia wina do obiadu, stróż chwycił za łopatę i zabił swą towarzyszkę życia. Zwłoki zakopał na cmentarzu, na grobie zasadził róże, które — jak śledztwo wykazało — codziennie podlewał. Zachodzi podejrzenie, że Kaszas pochowana została żywcem. (zj)

ADAM CZEKAŁSKI 10

Wschód się pali

POWIEŚĆ

— Musiał pewnie jakiś statek odejść?

— Niemożliwe. Mam rozkład wszystkich statków, jakie stąd odchodzą. Gdyby był jakikolwiek, na pewno nie sterował bym był trzy dni w Dajrenie, ale natychmiast odjechał do Szanghaju.

— Możemy to sprawdzić u kapitana.

Poszli na mostek kapitański, gdzie długi i chudy jak tyka chmielowa Anglik wykrzykiwał przez tubę rozkazy i zagadneli go o potrzebne informacje.

— Nie — odrzekł marynarz — żaden pasażerski ani handlowy okręt w dniu dzisiejszym stąd nie wychodzi!

Thompson, tknięty jakąś nagłą myślą, nawet nie podziękowałszy za informacje, pociągnął Mortona na ubocze.

— Słuchajno, René, a może odpłynął jakiś statek wojenny, których rozkłady jazdy nie wymieniamy.

Morton spojrział dziwnym wzrokiem na przyjaciela. Potem dopiero odrzekł:

— Słuchaj, Fryderyku, jeżeli ta twoja ruska mandżurska popłynie na statku wojennym, to radzę ci tylko jedno: zapomnij o tej przygodzie i nie wspominaj o niej nikomu, ani się wżaj nawet pamiętać o tym.

— Dlaczego?

— Ja jestem oficerem rezerwy marynarki, kapujesz? I wiem jedno doskonale, że na statkach wojennych kobiet przewozić nie wolno. Taki jest przepis na wszystkich okrętach wojennych świata i żaden szanujący się kapitan marynarki nie ośmielił się zakazać tego złamać, jeśli nie ma rozkazu z góry.

— Więc ty myślisz, René, że moja znajoma to...

— Nic nie myślę, nic nie myślę i nawet myśleć nie chcę... — cisnął Morton mocno przyjaciela za ramię i obejrzał się dokoła — I radzę ci z całego serca, abyś i ty przestał zaprzatać sobie głowę podobną drobnostką. Dociekanie prawdy do niczego dobrego ci nie doprowadzi i jeszcze biedy sobie napytasz. A poza tym, mój drogi, pokład tego statku nie jest bynajmniej miejscem odpowiednim do poruszania podobnych tematów.

Fryderyk zrozumiał intencje przyjaciela i zamilkł, ale przykrego nastroju i smutku pozbyć się nie mógł. Ta nieznaną tak bardzo utkwiała mu w głowie, że nie sposób było usunąć jej stamtąd.

Przypomniał sobie chwilę spotkania, potem wspominał termin mu

wyznaczony na nowe spotkanie w Paryżu i pocieszył się, że jednak znowu ją zobaczy. O ile, naturalnie zechce ona dotrzymać słowa.

Wieczorem tego dnia, kiedy statek ich płynął już po Morzu Chińskim pod pełną parą, wycyzniając wprost nieprawdopodobne skoki, Thompson, siedząc w swojej kajucie z Mortonem, znowu poruszył sprawę „piękności mandżurskiej”, jak Danięla nazywał Francuz.

— Wiesz co, René — mówił — w liście, jaki mi Daniela przysłała, obiecała spotkać się ze mną w dniu 1 października br. w Paryżu, w hotelu Claridge.

— I ty, naturalnie, wierzysz w tę bajeczkę i jesteś gotów pędzić do Paryża na złamanie karku?

— Sądze, że Daniela nie potrzebowałaby mnie okłamywać, gdyby nie miała zamiaru ze mną się spotkać.

— Słuchajno, Fryderyku, albo ty jesteś nie Anglik i nie dziennikarz, skoro tą sprawą tak ogromnie się przejmujesz, albo też, mój drogi, ta twoja piękność mandżurska jest jakąś chińską Circe, której powinność być wdziercy, że cię nie przemieniła w wiewprza, jak to podobno zwykła była czynić Circe starożytna.

— Idź do licha! Ciebie się żarty trzymają, a ja o niczym innym myśleć nie mogę, tylko o niej... Ach, gdybyś ty był widział jej oczy!

— Takie same, jak wszystkie inne oczy kobiece na świecie.

— Właśnie, że nie. Gdyby Daniela miała takie sobie zwyczajne oczy, jakich widziałem już setki i tysiące, nie byłbym zwrócił uwagi na nią. Bądź pewien!

— A ja ci radzę, abyś teraz zwracał więcej uwagi dokoła siebie, gdyż przygoda w ekspresie z kapitanem

japońskim może cię narazić na grube nieprzyjemności, których radziłbym ci z serca unikać.

— Nie mogą mi nic zgroża zarzucić.

— Nie wiem o tym, czy mogą lub nie, ale to ci powiem, że napewno poszła już o tobie relacja do Tokio, a stamtąd przetelegrafują ją do Szanghaju wcześniej, niż my się tam znajdziemy.

— Cóż mi mogą zarzucić?

— Może nic, a może i wiele. Wspominałem ci, że ów kapitan niedowierzająco przyjął twoje informacje, że panna Berthier jest twoją sekretarką.

— Japończycy w Mandżuko podejrzewają wszystkich białych.

— Lepiej więc pozostać w cieniu, poza zasięgiem podejrzeń. Powtarzam: tała ta przygoda, plus niespodzianka z listem wydają mi się bardzo podejrzane i radzę ci mieć się na ostrożności. To moja jedyna rada na dzisiaj i na dni najbliższe. A teraz dobranoc. Położ się spać, bo to przeklęte Morze Chińskie tak kołysze, że chwili spokojnie usiedzieć nie można na miejscu.

— Zaczekaj, René, nie odchodź jeszcze.

— Dobrze. Jeżeli moja obecność wpłynie na ciebie w sensie zrównoważenia, jestem gotów przekonywać cię całymi godzinami na temat twojej huryski mandżurskiej dla której ty, człowiek zawsze taki trzeźwy i z głową na karku, zaczynasz tracić resztę rozsądku.

— René, czyś ty nigdy nie kochał?

— Owszem, ale jeszcze przed wojną światową.

— I nie wierzysz w miłość?

— Dlaczego nie? Podobno coś takiego istnieje na świecie, ale ja zatraciłem już w sobie tę wiarę. Poza tym, jestem w latach, kiedy człowiek

przestaje się uganiać za spódniczkami.

— No, nie jesteś jeszcze taki stary, ileż ty liczysz sobie wiosen?

— Lepiej powiedz: jesieni, bo dobiegam pięćdziesiątki, a to już jesień życia.

— Mówisz tak, bo nie spotkałeś w życiu tak doskonałej pod każdym względem kobiety, jaką jest Daniela.

— Bredzisz, bracie najmilszy. Doskonałość nie jest tak samo dla nas, jak nieskończoność. Wiesz kto to powiedział? Musset. To był bardzo rozsądny poeta. Dlatego radzi on, aby doskonałości nie szukać w niczym, nie żądać od niczego, ani od miłości, ani od piękności, ani od szczęścia, ani od cnoty; ale trzeba ją kochać, aby być cnotliwym, pięknym i szczęśliwym tyle, ile człowiek zdoła.

— Ja właśnie chcę być tak szczęśliwym.

— Z Danięlą oczywiście jedynie?

— Tak, z Danięłą. Ach, René, gdybyś ty ją zobaczył chociaż na jedną chwilę nie oparłbyś się jej wdziękowi. Powiadają, że Wenus jest doskonałą pięknością. Nieprawda, doskonałą pięknością jest tylko Daniela.

— Ufl! Widzę, że twoje rozmiękczenie mózgu na punkcie Daniela zaczyna przeradzać się w proste szaleństwo. I widzę także, że gdy dłużej z tobą będę na ten wcale nie ciekawy temat dyskutował, sam jestem w niebezpieczeństwie zarażenia się od ciebie. A toż człowiecze szalony i naiwny, rozumiej to jedno, że wzór na rzeźbę Wenus był zgroża nie zwyczajny! Czy wiesz, jak o tej sprawie powiada Musset?

POMYŚLNY ZWROT W STOSUNKACH NA ŁUŻYCACH

Korespondencja własna Ilustrow. Kuriera Polskiego

Budziszyn, w październiku

Stulecie „Macierzy Serbskiej”, jakie obchodził naród łużycki z końcem sierpnia br., przyniosło z sobą jakieś nowe tchnienie wolności i odprężenia po tragicznych dniach niewoli hitlerowskiej, i ciężkich przeżyciach ostatniej, podberlińskiej fazy wojny. Pierwsze dwa lata okupacji radzieckiej też nie należały do radosnych. Głód, zniszczenie, wyczerpująca walka z przewrotną polityką administracyjnych czynników niemieckich, co usiłowały zatrzeć przed okupantami ślady istnienia plemienia słowiańskiego w promieniu stolicy Rzeszy, — odebrały, zdawało się, ostatnie siły nieśczęśliwemu narodowi. Apatia duchowa, dezorientacja polityczna, wyczerpanie fizyczne czyniły wrażenie, że przyszedł kres na to bohaterkie plemię, co dziesięć prawie wieków przetrwało na zachodniej rubieży Słowiańszczyzny w nieustannym zmaganiu się z przemocą germańską.

Aż nadszedł rok 1947, a z nim coraz nowe przejawy budzącego się ducha, krzepnięcia jedności narodowej i opadania niezdrowych oparów faszyzmu i hitlerowskiego otumanienia. Osmoza idei demokracji i wolności, przenikająca poprzez granice sąsiedniej Polski i Czechosłowacji dokonała nie mała. Władze okupacyjne sowieckie umiejętnym systemem wychowania stopniowo wyprowadziły społeczeństwo z zaufków niewiary, rezerwy i zakłamania. Garska daleko patrzących patriotów rzuciła się z całą energią do pracy i, nie zrażając się tysiącami przeciwnościami, przystąpiła do planowej akcji politycznej w skali międzynarodowej. Poprzez „Narodni Wubjerk” (Komitet Narodowy), Radę Narodową oraz misje zagraniczne dotarło naprzód do najbliższych braci Słowian, następnie do mocarstw zachodnich, w końcu do Moskwy i do organizacji Narodów Zjednoczonych, wszędzie apelując do sumienia zwycięzców i poczucia sprawiedliwości międzynarodowej, bez której Łużyce skazane by zostały na pastwę podnoszącej coraz silniej głowę — bestii pruskiej. I dziś już można powiedzieć, że sprawa łużycka jest na dobrej drodze, że losy tego małego narodu, pod troskliwą opieką Słowiańszczyzny całej, są zapewnione, a dola jego poprawiać się będzie z roku na rok w sensie wolności narodowej i równouprawnienia społecznego.

Ostatnie tygodnie przyniosły pod

tym względem szereg znamienitych faktów, których znaczenia lekceważyć nie można. W lipcu br. ukazał się pierwszy (po wojnie) tygodnik społeczno-polityczny w języku łużyckim pt. „Nowa Doba”, o zezwolenie na wydanie którego kołatali patrioci łużyccy

naprótno przez blisko dwa lata. W tymże samym czasie wydano dekret, tworzący pierwszą na Łużycach szkołę średnią, w Budziszynie, z prawem wydawania świadectw maturalnych, dających wstęp na uniwersytet. Już poprzednio przeprowadzono organizację powszechnego szkolnictwa łużyckiego z własnym, autonomicznym Kuratorium na okręg budziszynski. W ostat zaś dniach sierpnia (23 i 24) poświęcono uroczystości w stolicy łużyckiej kamień węgielny pod budowę nowego gmachu *Domu Serbskiego*, w miejsce dawnego, w dziki sposób ograbionego

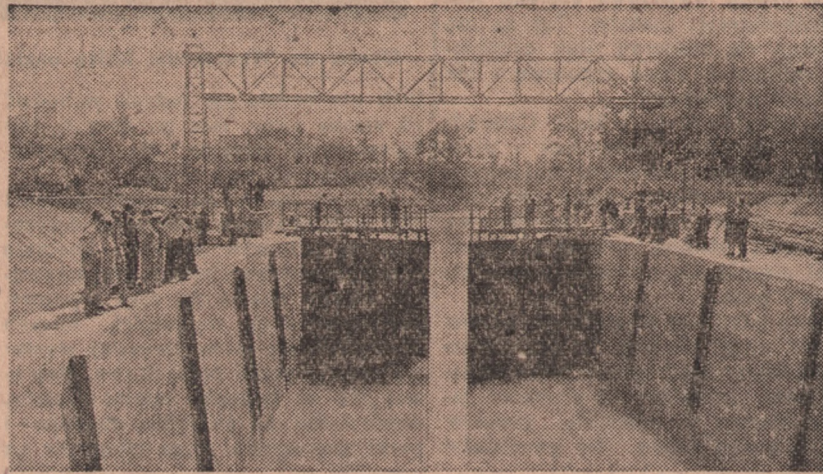
i spalonego przez uchodzące wojska Hitlera. Udział w tych uroczystościach nie tylko szeroki rzesz ludu łużyckiego ze wszystkich stron kraju, ale i okupacyjnych władz radzieckich, administracji i rządu saskiego z Drezna, oraz delegatów i misji wojskowych Polski, Czechosłowacji i Jugosławii w Berlinie, jak i Komitetu Wszechsłowiańskiego w Moskwie. — Świadczy najwymowniej, że zarówno przywódcom narodu łużyckiego, jak i władzom okupacyjnym zależało na podkreśleniu politycznego znaczenia tego aktu. Oświadczenia wszystkich mówców aż nadto wymownie akcentowały ten moment, a życzenia, zwrócone przez naczelnika administracji cywilnej pod adresem narodu

łużyckiego, zapewniające go o troskliwej opiece władz radzieckich i zmianie ustosunkowania do ideałów narodowych Łużyczan czynników niemieckich, były pierwszą od niepamiętnych czasów manifestacją wolności i równouprawnienia, — zapowiedzią lepszych dla łużyc czasów.

Wszystko to świadczy o znacznym odprężeniu stosunków na Łużycach, o wzroście wzajemnego zaufania, o zmianie kursu wewnętrznej na korzyść narodu, który swą długowieczną walką z germaństwem zażył na to, aby, choć mały, stanął w szeregu narodów słowiańskich, jako wolny i zabezpieczony przed wznoszącą się nową falą germańskiej reakcji.

Tangens.

Węgry otrzymały nowy kanał

W związku z postępującą odbudową Węgier, oddano w tych dniach do użytku kanał Sio łączący Dunaj z jeziorem Balaton. Na zdjęciu moment otwierania śluzy na tym kanale. Foto: Curierpost, Budapeszt

Inowacja Min. Poczty i Telegrafów Pocztowe karty tożsamości

WARSZAWA (J) Najwięcej nieporozumień wywołuje przeważnie sprawa odbioru listów, przesyłek pieniężnych lub paczek — przy okienkach pocztowych. Nie ma jeszcze jednolitych dowodów tożsamości, nie wszystkie instytucje wydają zaświadczenia z fotografią i nie wszyscy pracujący zawodowo, a przez to i nie posiadający legitymacji służbowych zaopatrzonych we fotografie i stemple firmowe.

Tysiące osób nie posiada dokumentów z czasów okupacji ze względu na to, że niektórzy ukrywali się, część siedziała w obozach, a część poprostu zagubiła dokumenty w czasie działań wojennych. Aby ułatwić odbiór jakichkolwiek przesyłek pocztowych Ministerstwo Poczty i Telegrafów zarządziło wydawanie przez urzędy pocztowe od 1 bm. tzw. pocztowych kart tożsamości.

Karty te mają służyć jako legity-

macje klientom poczty przy odbiorze przez nich przesyłek pocztowych, oraz w innych sprawach z urzędami pocztowymi.

Pocztową kartę tożsamości można uzyskać w każdym urzędzie (ag.) poczt.-tel. W większych miastach w urzędzie pocztowym oznaczonym nr 1 (np. Poznań 1).

Ubiegający się o pocztową kartę tożsamości powinien zgłosić się osobiście do urzędu pocztowego i uiszczyć należność w wysokości 25 zł. Jeżeli ubiegający się nie jest znany w urzędzie pocztowym, powinien udowodnić swoją tożsamość bądź przez przedstawienie legitymacji, bądź przez dwóch świadków.

W pocztowych kartkach tożsamości będzie zamieszczony rysopis właściciela karty i jego fotografia. W razie niemożności dostarczenia fotografii, może być ona zastąpiona odciskiem palca właściciela, umieszczonym w odpowiednim miejscu karty.

Ciekawostki z życia ZSRR

Leningradzki przemysł spożywczy osiągnął 90% przedwojennej wytwórczości. W toku budowy znajduje się wytwórnia win deserowych, która będzie największą w Związku Radzieckim. W pierwszym roku swojej pracy wyprodukuje ona pół miliona butelek „szampana leningradzkiego”.

Nad najwyższym jeziorem słonym w Związku Radzieckim — Elton, pracuje obecnie ekspedycja Akademii Nauk ZSRR z prof. Lepieszkowem na czele. Sole jeziora, jak wykazały badania, mogą być wykorzystane dla fabrykacji fibrolitu — materiału dla budowy ścian i ksyrolitu — znakomitego materiału dla wykładania i wykończenia budowli.

„Wybór Dzieł Karola Czapka ukazał się w ZSRR w wydaniu Moskiewskiego Wydawnictwa Pięknej Literatury. Karol Czapka znany był czytelnikom radzieckim jeszcze przed wojną i cieszył się zawsze wielkim uznaniem. Do najbardziej popularnych pisarzy czeskich w Związku Radzieckim należą: Alojzy Jirasek, Jarosław Haszke, Józef Kopta, Juliusz Fuczik, Maria Maje-

Pomoc żywnościowa z ZSRR

„Tägliche Rundschau”, organ radzieckich władz okupacyjnych, podkreśla pomoc żywnościową, jaką otrzymują Niemcy dzięki przesyłkom inżynierów i techników niemieckich, zatrudnionych w Rosji. Ostatnio pismo przesyłkom tym poświęciło całą stronę pt. „Paczki żywnościowe z Rosji Sowieckiej w drodze do Berlina”. Jak podaje pismo, od dnia 19 marca do Berlina nadeszło 2,500 takich paczek.

rowa, Anna Tilszowa, Iwan Olbracht i Witieśław Nezwał.

Muzeum zoologiczne Akademii Nauk ZSRR w Leningradzie istnieje od przeszło 200 lat. Przechowuje się w nim część znakomitych kolekcji anatomicznych z XVIII wieku, wzory czarnego koralu oraz wypchane albatrosy i pingwiny zakupione przez Piotra I podczas jego podróży zagranicznych. W muzeum tym znajduje się jedyna w świecie kolekcja szczątków wiochatych nosorożców i wypchany mamut. Kolekcja ptaków liczy 20 tys. gatunków, a kolekcja owadów 7 milionów.

Herbarium Leningradzkiego Instytutu Botanicznego imienia W. Komarowa zorganizowane zostało w 1824 r. Liczy ono przeszło 5 milionów odmian, przedstawiających florę całej kuli ziemskiej.

Jesień

Powiedz mamie Bolesłowi, czemu teraz wiatr tak łączy... czasem słychać jak się modli, lub cichutko w szparach brzęczy.

Często śpiewa coś żałośnie, czasem jakby z kimś rozmawiał... Czasem nucli coś radośnie, jakby dziecko gdzieś zabawiał.

Powiedz mamie, bo on nie wie, i mnie o to często pyta... Ja też nie wiem, małym jeszcze, mama ciągle książki czyta.

„Dobrze, synku, bądź spokojny, już ja jemu wytłumaczę — Bo to teraz jesień przeleci i za latem wiatr tak płacze”.

HIERONIM MIKOŁAJCZAK

Ludzie Ziemi Odzyskanych

Joanna Pieniężna

swego żywota zawdzięcza właśnie matce Seweryna, Joannie Pieniężnej. Dzielna matka wydała dzielnego syna.

Gdy w okresie pierwszej wojny światowej poszli na front redaktorzy „Olsztyńskiej”, pani Pieniężna została w drukarni sama z jedną dziewczyną.

Oczywiście, jakiegokolwiek reklamacje o pozostawienie sił męskich, niezbędnych przy wydawaniu gazety polskiej, byłyby tylko daremnym puszcianiem papieru podaniowego i stratą czasu.

Uparta i zacięta w swej polskości niewiasta postawiła na swoim. Już za życia swego męża była mu wielką wyręką, orientowała się więc do pewnego stopnia w rzeczach sztuki drukarskiej.

Do pomocy miała oddaną sobie dziewczynę bardzo pojętą i pracowitą, która, zatrudniona dłuższy czas w drukarni, zdołała nieco poznać tajniki składania czcionek.

W niedługim czasie Pieniężna dobrała sobie jeszcze jedną dziewczynę i przy pomocy tych dzielnych dziewczyn pani Joanna regularnie wydawała gazetę, często sama kręcąc maszyną, gdy się motor zaciął.

Składanie szło opornie, bo dziewczęta, choć gorliwe Polki i patriotki nie tego sobie dawały radę z rękopisami, gdyż słabo po polsku czytały. Wyrażny rękopis, to jeszcze od

Ale od czegoż uparta wola i gorące uczucie patriotyczne.

Trudno jednak byłoby samym kobietom poradzić, zwłaszcza jeśli chodzi o stronę redakcyjną gazety, gdyby nie to, że szczęśliwym trafem redaktorowi Stanisławowi Nowakowskiemu udało się „zadekować” w Olsztynie w jednym z urzędów, a tym urzędem był urząd cenzury, gdyż w komendzie wojskowej cenzorem był Niemiec słabo władający językiem polskim.

Nowakowski wieczorami, potajemnie przychodził do Redakcji robić numer, a w dzień w urzędzie cenzurował... własne artykuły.

Większej groteski nie znają dzieje prasy nie tylko polskiej, ale prasy chyba wszystkich krajów.

Nic też dziwnego, że „Gazety Olsztyńskiej” przez cały czas wojny ani razu nie skofiskowano.

Sprawa cała jednak o mały włos się nie wydała. Piszcie o tym w swych wspomnieniach Stanisław Nowakowski. Przytaczamy tu jego własne słowa *):

„Pamiętny przeżyliśmy dzień na początku sierpnia 1915 r. W redakcji odezwał się telefon. Główna komenda zwołała wszystkich redaktorów na ważną konferencję. Pani Pieniężna struchlała. Po chwili odpowiedziała, że żadnego redaktora nie ma, ponieważ wszystkich zabrali na wojnę. Ostra indagacja, kto wobec tego redaguje pismo, które ukazuje się bez przerwy?

*) „Na Gruzach Smętka” Leona Sobocińskiego — tr. 225 i „Gazeta Olsztyńska” z dn. 1 kwietnia 1936 r.

Pani Pieniężna odpowiada, że pisze sama, a pomaga jej pewna pani. Wezwano obie, grożąc przymusowym doprowadzeniem.

Nie zwlekając, wybrała się pani Pieniężna do komendy, zabierając po drodze swoją żonę na tę konferencję. Sztabowcy nie bardzo chcieli rozmawiać z paniami, ale w końcu oświadczyli o co im chodzi:

„Es soll jetzt alles gut sein, denn die Polen sind unsere Waffenbrüder“ *).

Pani Joanna, — pisze dalej Nowakowski, — miała czule serce i bezustanku spieszyła z pomocą nieszczęśliwym, szczególną opieką otaczając żołnierzy.

Niejedna gosposia ze wsi, której napisało się prośbę o zwolnienie męża z frontu na żniwa, z wdzięczności ofiarowała redakcji pościel słoniny, mieszek kaszy lub grochu, masła i jakiegóż naznosił ukradkiem, było więc czym dzielić się z bliźnimi.

Znam obywateli w Polsce dziś za stanowiskach, dawniejszych jeńców olsztyńskich, którzy się modlą za dobroczyńców.

Panią Joannę Bóg ciężko doświadczył. Straciła pod Reims jednego syna, od drugiego, zaginionego w Karpatach, tygodniami całymi nie przychodziły wieści. Ile też wylała, ile masy św. zakupiła na ich intencję, któreż życzy? Pan Seweryn (Pieniężny) szczęśliwie wrócił i kieruje wydawnictwem.

*) Teraz powinno być wszystko dobrze, gdyż Polacy są naszymi towarzyszami broni.

Wśród jasnych postaci bohaterkiej ziemi warmińsko-mazurskiej, postać Joanny Pieniężnej wysuwa się na jedno z przodujących miejsc.

A niewiele się o tej dzielnej niewieście, matce redaktora Seweryna Pieniężnego, dzisiaj wie, nikomu ta cicha, skromna a nieugięta pracownica i bojownicza prawie nie jest znana.

Nic w tym dziwnego. My wciąż odkrywamy i odkrywac będziemy skarby charakterów w tej ziemi naszej odzyskanej, a przecież jeszcze nie dość znamy.

„Gazeta Olsztyńska” długie lata

Z abonamentu dochody były małe. Gazetę ratował ożywiony handel książkami do nabożeństwa i dewocjonaliami. Papier przydzielono z urzędu ołowiane czcionki były straszakane, farba cuchnęła, maszyna rozklekotała, słowem rozpacz.

Tak wegetowaliśmy całe cztery lata, nie tracąc nadziei, że będzie dużo lepiej.

I nie tylko podczas pierwszej wojny Joanna Pieniężna ratuje „Olsztyńską”.

W roku 1905 po śmierci męża nad gazetą zawisła groźba zamknięcia, bo nie było kogo, kto by warsztatem polskiego słowa pokierował.

Seweryn, syn — był jeszcze małym chłopcem.

Zdawałoby się, że nikt nie podźwignie ciężka u walki z napierającą coraz gwałtowniej falą germanizmu.

Podejmuje ten trud samotna wdowa Joanna Pieniężna i prowadzi wydawnictwo aż do roku 1928, w którym sterana pracą schodzi z tego świata, skarbiąc sobie powszechną cześć i uznanie dla wielkich zalet swego charakteru.

Wtedy to placówkę ujmuję w swe ręce syn, Seweryn Pieniężny, i kieruje nią aż do wybuchu drugiej wojny światowej.

Niemcy, mordując Seweryna Pieniężnego, zamordowali i żywota „Gazety Olsztyńskiej”, a dom gdzie mieszło się wydawnictwo, zrównali z ziemią, jako dom hańby.

Joanna Pieniężna wspaniała patriotka i matka wydała na świat syna, którego się w niebie przed Bogiem nie powstydzili.

Leon Sobociński.

Kalendarzyk

Wtorek, 14 października 1947 r.
Katolicki: Kaliksta.
Słowiański: Dzierzymierza.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeratów i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami, tel. 24-29)

Niezwykły wypadek

BYDGOSZCZ (ex). Wczoraj w godzinach przedpołudniowych przybyła do Wydz. Drogowego Starostwa Pow. Elżbieta B. zam. przy Al. 1 Maja w celu załatwienia pewnej sprawy. Nagle interesantka poczuła bóle porodowe i wkrótce po tym urodziła syna. Wezwany lekarz pow. dr Wnuk udzielił pacjentce pomocy, po czym matkę wraz z dzieckiem przewieziono do Szpitala Miejskiego.

BYDGOSKI WEZEL KOMUNIKACYJNY

ważny w sezonie zimowym 1947/48

Bydgoszcz — Dworzec gł PKP

Odjazd w kierunku:

WARSZAWA GŁ. 4.06, 23.26
WARSZAWA WSCH. 0.10, 20.50*
SOLEC KUI. 14.15
NASIELSK 11.35
ŁÓDŹ KAL. 6.08, 13.45
TORUŃ GŁ. 7.40, 15.35, 18.55
CIECHOCINEK 6.48

HEL 4.20*,
GDYNIA 3.11, 3.42, 10.54',
17.04*, 23.00
ŁĘBA 5.30
ŁĘBORK 16.55*
WEJHEROWO 7.43, 18.32
LASKOWICE 15.20.

SZCZECIN 19.55
KOŁOBRZEG 7.42, 15.45, 23.10
NAKŁO 6.45, 10.20, 14.00, 18.30
KATOWICE 21.20
JELENIA GÓRA 16.30
WROCŁAW (do Wiednia) 2.31
POZNAŃ 6.18
INOWROCŁAW 18.58, 23.30
CZĘSTOCHOWA 13.40
ŁÓDŹ 4.08

GDYNIA 7.53, 15.33
CHOJNICE 19.50

FORDON 5.53, 9.45, 14.40, 16.50, 19.10

POZNAŃ 5.25, 13.42
ŻNIN 11.00, 20.00

Bydgoszcz — Dworzec Bydg. Kolej Pow.
Odjazd w kierunku:

8.20, 14.00, 18.10 (21.00)

6.40, 16.00
(w środy, soboty i niedziele pociągi z Łukowca do Wąwelna: odjazd z Bydgoszczy w środy: 6.40 i 13.00, powrót 19.00; w soboty odjazd 6.40, powrót 19.00; w niedziele odjazd 6.40, powrót 19.00)

6.40, 16.00

Bydgoszcz — Dworzec autobusowy
Odjazd w kierunku:

7.00, 15.10

7.30

11.30, 17.00

15.00

15.20

15.20

16.00

14.00

15.30

16.00

17.00

16.10

Naczelna Organizacja Techniczna zainaugurowała swą działalność

BYDGOSZCZ (as). Zebranie inauguracyjne działalności Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT) odbyło się w Bydgoszczy z udziałem wielu inżynierów i techników.

Wieczór zajął sekretarz gen. NOT referatem na temat zadań i pracy tej organizacji, skupiającej dziś w swych szeregach około 15 000 inżynierów. NOT posiada w ruchu międzynarodowym mocną już pozycję. Dowodzi tego m. in. fakt, że weszła ona do prezydium Międzynarodowej Federacji Technicznej w Zurychu. Jest to wyrazem uznania dla pracy tej organizacji w kraju.

Jeżeli chodzi o zamierzenia na przyszłość, to przede wszystkim stwarzanie winno — zdaniem prelegenta — uaktywnić swą działalność w jeszcze większym stopniu, głównie przez organizowanie zebrań odczytowych i dyskusyjnych, na których omawiać by się miały z marnotrawstwem, współzawodnictwem, problemami wynalazczości i szeregiem in-

nnych kapitalnych zagadnień. NOT winna także nawiązać ścisłą współpracę ze związkami zawodowymi, zrzeszającymi m. in. i szerego robotnika, dzięki którego pracy inżynier i technik może praktycznie korzystać ze swych wiadomości fachowych. Robotnik zresztą daje przy-

Otwarcie świetlicy i stołówki w Fabr. Traków i Maszyn do Obróbki Drzewa

BYDGOSZCZ (iza). W Fabr. Traków i Maszyn do Obróbki Drzewa (dawn. Blumwe) przy ul. Nakielskiej odbyła się uroczystość otwarcia świetlicy i stołówki. W uroczystości wzięli udział wiceprez. miasta mgr Kozłowski, z ramienia WP por. Szczepankowski i por. Kowalski, przedst. MO — chor. Babiszewski, delegacja Ligi Kobiet, ZWM, dyr. Pom. Fabr. Maszyn p. Ostrowski i in. oraz dyrekcja fabryki z nac. dyr. Słowikowskim i dyr. techn. T. Fabiszakiem oraz załoga fabryczna licząca około 400 ludzi. Zebranie zajął przew. Rady Zakł. p. Ziętek. Następnie zabrał głos nac. dyr. Słowikowski, który powitał zebranych i odczytał nadesłane życzenia. Z kolei przemówienia wygłosili pp. kier. świetlicy i stołówki Turbicki, mgr Kozłowski, Konarski, Gorzkowska w

NOWAK W REPREZENTACJI POLSKIEJ

INOWROCŁAW (v) Jak już donosiliśmy, w Toruniu odbyły się eliminacje tenisa stołowego, czolowych graczy Pomorza, których zwycięzca wchodzi w skład reprezentacji Polski na mecz z Danią.

Do zawodów stanęli pp.: Osmański, Toruń, Knieć — Toruń, Klaus — Bydgoszcz, i Nowak — Inowrocław. Po bardzo zaciętych i emocjonujących rozgrywkach zwyciężył p. Nowak, Inowrocław. Na drugim miejscu uplasował się bydgoszczanin Klaus. Wyżej wspomniana czwórka tworzy reprezentację Pomorza na najbliższe zawody międzyokręgowe.

Nowe władze oddz. toruńskiego Związku Zaw. Literatów Polskich

TORUŃ (x). W dniu 10 bm. odbyło się w jednej z sal Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu walne zebranie oddziału toruńskiego Zw. Zaw. Literatów Polskich. W zebraniu wzięli udział członkowie oddziału z całego terenu województwa pomorskiego. Przewodził zebraniu prof. Jerzy Remer. W im. ustępującego zarządu zabrał głos prof. Konrad Górski, wygłaszając sprawozd. z całego rocznego działania oddziału. Jak wynikało ze sprawozdania, oddział toruński ma za sobą poważne osiągnięcia zwłaszcza w dziedzinie upowszechniania literatury pięknej drogą wieczorów literackich, organizowanych w Toruniu w ramach czwartków literackich, w Bydgoszczy — w ramach śród literacko-artystycznych, dalej w Inowrocławiu, Włocławku i Olsztynie.

Ważne dla właścicieli lokali rozrywkowych i zarządów organizacji

BYDGOSZCZ (as). Czynność pośrednictwa pracy dla członków Zw. Zaw. Muzyków RP wykonywał dotąd Okr. Urząd Zatrudnienia w Bydgoszczy. Obecnie na wniosek Okr. Zarz. Zw. Zaw. Muz. RP, zarząd Związku upoważniony został na czas nieokreślony do wykonywania czynności pośrednictwa pracy dla członków Związku na terenie całego woj. pomorskiego, przejmując w ten sposób na powierzoną sobie odcinku zadania Okr. Urz. Zatr. Czynności te zarząd spełniać będzie jako biuro instytucji zastępczej Urz. Zatr. przy Zw. Zaw. Muzyków, na podstawie § 4 rozporządzenia o trybie przekazywania czynności Urzędu Zatrudnienia organom samorządu terytorialnego i pracowniczym organizacjom zawodowym. W biurze instytucji zastępczej Urzędu Zatrudnienia przy Zw. Zaw. Muzyków RP zgłaszać zatem należy

klady nieograniczonej ofiarności w wysiłku pracy. Efekt tego wysiłku to wzrost przekraczania wyznaczonych mu norm. Tylko dzięki robotnikowi — oświadczył mówca — możemy podnieść wydajność produkcji i dlatego palącą koniecznością jest zbliżenie pomiędzy ruchem technicznym a ruchem związków zawodowych. Wieczór zakończyła dyskusja, w której stwierdzono, że w pewnych branżach kontakt ze zw. zawodowymi został już nawiązany.

imieniu Ligi Kobiet, dyr. Ostrowski i inni.

Por. Szczepankowski wygłosił w związku z czwartą rocznicą bitwy pod Lenino, okolicznościowy referat. Następnie odbyła się część artystyczna pod kier. p. Witeckiego. Przez cały wieczór przygrywała orkiestra, składająca się z załogi fabrycznej pod dyr. p. Krzymianowskiego.

Na zakończenie odbyła się wspólna kolacja i zabawa.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że świetlicę i stołówkę zbudowała załoga własnym wysiłkiem.

KONKURS ILUSTROWANEGO KURIERA POLSKIEGO

Kupon konkursowy

Ile egzemplarzy IKP liczy stos gazet wystawiony w jednym z witrzyn IKP oddziału przy Pl. Dąbskiego dawn. Plac Teatralny) pod arkadami.

W tej rubryce podać oddadzieli liczbę

Nazwisko i imię .....

Adres .....

REPERTUAR TEATRU

TEATR MIEJSKI: Wtorek i środa godz. 19.30: „Szelmstwa Skapena“; czwartek godz. 19.30: „Moralność pani Dulskiej“.

REPERTUAR KIN

Pomorzanie: Ojczyzna. Polonia: nieczynne z powodu remontu. Orzeł: Wiosna, Gryf: Admira Nacchimow. Wolność: Nauczycielka bawi się. Bałtyk: Dni szczęścia.

DYŻUR APTEK

Do 18 bm. — Pod Koroną, Dworcowa 48 i Staromiejska, Wełniany Rynek 9. Do 14 bm. — Apteka na Szwederowie.

* (a) Koło TUR-owe przy szkole pracy społecznej TUR w Bydgoszczy przy Nowym Rynku 10 zwołuje na dzień 14, tj. wtorek o g. 19 walne zebranie, na które zaprasza absolwentów i b. słuchaczy tej szkoły.

* Uwaga kioskarze! W dn. 14 bm. o g. 17 odbędzie się zebranie informacyjne kioskarzy, zrzeszonych w organizacjach Zw. Inwalidów Wojennych R. P., Zw. b. Więźniów Pol., Zw. Uczestników Walki Zbrojnej o Wolność i Demokrację. Ze względu na ważność zebrania obecność wszystkich kioskarzy pożądana.

„Obrona Ksantypy“

Jedną z najlepszych współczesnych polskich sztuk „Obrona Ksantypy“ Ludwika Hieronima Morstina, która przed wojną obiegła wiele scen polskich, ukaże się wkrótce i na scenie Teatru Miejskiego w Bydgoszczy.

Pod kierunkiem reżyserskim Gustawy Blońskiej trwają próby licznego zespołu, na którego czele tym razem staje Celina Klimczakówna w roli Ksantypy i Józef Kondrat, odtworzący postać jednego z największych filozofów świata — niemiernego Sokratesa.

Środa, 15 października:

6.00 Progr. og.-polski. 6.52 Progr. na dzień bie. 6.57 Progr. og.-polski. 9.15 Konc. por. z płyt. 9.40 Wiad. miejsc. i og. 10.40 Progr. og.-polski. 15.00 Wiad. z Pomorza. 15.10 Arle i pieśni w wyk. Z. Suchodolskiego. 15.30 Przegl. sportowy. 15.35 Muzyka taneczna. 16.00 Progr. og.-polski. 18.15 Przegl. prasy pom. 18.25 Konc. żywc. 19.00 Progr. og.-polski. 22.45 Konc. reklamowy. 23.00 Progr. og.-polski. 24.00 Zakończenie aud.

ZAPROWIZACJI

PRZYDZIAŁ NA KARTY DOD. „D“

Wydz. Aprow. m. Bydgoszczy komunikuje, że od 14 do 18 bm. można otrzymać na karty dod. „D“ 0—12 z sierpnia 1 puszkę soków owocowych o wadze 1.304,1 kg względnie 2 puszki o wadze 0,55 kg na kup. 17, zaś na karty dod. „D“ 0—12 z września w zamian wyrobów cukierniczych 0,5 kg biszkoptów na kup. 16, a dla dod. „D“ 7 i 12 w zamian mleka 0,2 kg kakao na kup. 1. — Kto nie wykupi przydziału w oznaczonym terminie, traci prawo do przydziału. Rozliczenie nastąpi do 21 bm.

UWAGA! ZARZĄDY STOWARZYSZEŃ SPORTOWYCH

BYDGOSZCZ (wik). Brak instruktorów w WF coraz częściej skierowuje uwagę organizacji młodzieżowych i klubów sportowych na obowiązek ich wyszkolenia.

W ubiegłym okresie rolę tę spełniały obozy letnie PU PW i WF oraz kursy instruktorów powszechnego WF, którzy opuszczali obozy z zaświadczeniem ukończenia wymaganych dyscyplin sportowych. Takich instruktorów wyszkolono w ub. roku ponad 200. Kursy odbyły się w Toruniu, Grudziądzu, Inowrocławiu, Wocawku, Brodnicy, Chełmnie i Lubawie.

W obecnym roku szkolenie obejmie dalsze dyscypliny i szerszy ogół młodzieży. Akcja ta rozpocznie się już w najbliższym czasie wobec czego Woj. Urząd WF i PW zaleca klubom sportowym i organizacjom WF wydelegowanie na te bezpłatne kursy odpowiednich kandydatów. Informacji udzielać miejskie i powiatowe urzędy WF i PW.

POLSCY BOHATEROWIE „Tour de France”

W tegorocznym „Tour de France” poraż pierwszy w historii tego gigantycznego biegu kolarskiego wzięli udziałem zawodnicy polscy — Klabiński i Pawlisiak z Velo-Club w Lille. Obydwaj kolarze polscy mieli wziąć udział w tegorocznym „Tour de Pologne”. Pertrakcje jednak nie dały pożądanego wyniku, przez co wycięg kolarski „Czytelnika” stracił nieco na atrakcyjności. Jeżeli sobie bowiem przypomnimy rolę, jaką odegrali Klabiński i Pawlisiak w historii tegorocznego Tour'u we Francji, musimy dojść do przekonania, że w Polsce byłoby bezkonkurencyjnie.

Obydwaj Polacy byli niezmiernie dumni, że mogli wziąć udział w największym biegu kolarskim świata, a równocześnie byli bardzo zadowoleni, że mieli podczas tego wycięgu okazję wiele się nauczyć. Aczkolwiek Polacy nie wygrali żadnego etapu, to byli jednak bardzo bliscy tego zwycięstwa. Klabiński byłby prawdopodobnie wygrał etap St. Briec—Caen, gdyby na 500 m przed metą w wąskim przejściu nie stanęła mu w drodze kobieta, co go zmusiło do zahamowania.

Morderczy bieg naokoło Francji, w którym mierzą swe siły najwięksi

giganci szosy wszystkich krajów, nie odstraszyli Polaków, którzy zyskali sobie we Francji wielką popularność, a przez podkreślenie swej przynależności narodowej i Polsce wiele chwały przysporzyli. W przyszłym roku zarówno Klabiński jak i Pawlisiak zamierzają po raz wtóry wziąć udział w Tour de France. Przyczekają oni, że osiągną wtedy o wiele lepsze wyniki, gdyż do tegorocznego wycięgu nie byli całkowicie przygotowani. W Tour'ze zdobyli już umiejętność rozkładania sił na wszystkie etapy i zdobyli duże doświadczenie,

które umożliwi im zajęcie lepszego miejsca i zyskanie większej jeszcze chwały dla Polski.

Klabińskiego witano entuzjastycznie na trasie Tour'u. Oto dziewczęta w polskich strojach narodowych, które sprawiły owację polskiemu bohaterowi Tour de France.

Rozwój piłkarstwa polskiego

WARSZAWA. Polski Związek Piłki Nożnej poinformował zebranych na konferencji prasowej dziennikarzy o obecnym stanie piłkarstwa polskiego i jego planach na przyszłość. PZPN liczy obecnie około 50.000 czynnych piłkarzy zrzeszonych w 1.174 klubach. Najważniejszym zadaniem PZPN było szkolenie kadr zawodniczych i przygotowanie zespołu reprezentacyjnego, który po dwóch obozach kondycyjnych zdał egzamin w meczach z Czechosłowacją, Szwecją

i Finlandią. W akcji szkoleniowej zwrócono uwagę na przygotowanie kadr najmłodszych piłkarzy. W tym celu zorganizowany w Świdnicy obóz dla juniorów przeszkolił 200 młodych zawodników.

Obecnie w Polsce pracuje trzech trenerów krajowych, którzy doskonale wywiązują się z zadania. Dla kadr reprezentacyjnych przygotowano zaprawę przedolimpijską, która obejmuje suchą zaprawę w styczniu, 2-tygodniowy obóz kondycyjny w

lutym oraz dwa obozy przedolimpijskie w lecie przyszłego roku. Na następny sezon piłkarski zakontraktowano kilka spotkań międzynarodowych: W dn. 19. 4. rozegrany zostanie mecz z Czechosłowacją, w dn. 5. 9. z Norwegią, a we wrześniu lub październiku z Finlandią. Terminy rewanżowych spotkań z Jugosławią i z Rumunią nie zostały jeszcze ustalone, natomiast mecz ze Szwecją odbędzie się dopiero w 1949 r. Spotkania te rozegrane zostaną w Polsce. Ponadto prowadził się pertrakcje ze Szwajcarią, Belgią i Holandią.

Urodzaj w USA i Wielkiej Brytanii

NOWY JORK (PAP). Departament Rolnictwa USA podał do wiadomości, że tegoroczny zbiór kukurydzy jest mniejszy o 25% od zbiorów w roku 1946, jakkolwiek większy o 2% niż przewidywano. Różnica między zbiorami zeszłorocznymi a tegorocznymi wynosi 829 mil. buszli.

Zbiory pszenicy są również gorsze od zeszłorocznych. Z tego powodu, jak stwierdza komunikat Departamentu Rolnictwa — nie ma nadziei na zwiększenie eksportu zboża z USA. Podano do wiadomości, że zbiór

pszenicy i jęczmienia w Wielkiej Brytanii jest niższy o 10%, niż w roku 1946. Również zbiór kartofli jest gorszy niż w roku ubiegłym.

Wkrótce nowy transport repatriantów

GDĄNSK (dz). W ciągu bieżącego tygodnia wejdzie do portu w Gdańsku statek brytyjski „Eastern Prince” z polskimi repatriantami z Anglii. Statek miał przybyć w ciągu września, lecz przyjazd jego wówczas został odwołany.

Szwecja interesuje się polskim lososiem

GDĄNSK (dz). W ostatnich dniach Szwecja żywo zainteresowała się naszymi możliwościami eksportowymi lososia, tak, że spodziewać się należy, że poza eksportem tej cennej ryby do Wielkiej Brytanii, uzyskamy rynek zbytu w Szwecji.

** W BELGRADZIE zakończyła swe obrady konferencja specjalistów rolniczych 6 państw Europy południowo-wschodniej. Na konferencji ugodniono formy i środki współpracy państw Europy południowo-wschodniej w dziedzinie rozwoju gospodarki rolnej.

Delegatura Zjedn. Przem. Motoryzacyjnego w Bydgoszczy
poszukuje
Technika lub mistrza galwanizatora,
dobrego wszechstronnego fachowca w urzędowaniu i samodzielnym prowadzeniu galwanizacji (00806)
Inżyniera lub technika specjalistę do samodzielnego prowadzenia narzędziowni
Inżyniera lub technika - konstruktora jako kierownika biura konstrukcyjnego
Nastawiaczy na automaty i prasy.
Zgłoszenia osobiste wzgl. pisemne z dokumentami: **DELEGATURA Z. P. MOT. Bydgoszcz,** Dworcowa 49 godz. 8-10.

Mlewniki
pojedyncze i podwójne wielnie zbożowe, tuszczarki, odświeżacze płaskie 2 i 4 dział, maszyny do produkcji kaszy, gryki i jagiel
Srutowniki kamienne o 550, wałki rezerwowe do mlewników, olejatory i inne dostarczone zaraz
C. Z. M. R.
Oddział Maszyn Młyńskich
Poznań, Św. Marcina 33, tel. 24-11

BUDYNIE, Suba JADŁARUM! CODZIEN!
Grafia

Zawiadamiamy wszystkich P. T. Automobilistów, Kierowników Taborów Samochodowych, Organizacje Transportowe, Zakłady Przemysłowe, warszaty oraz wszystkie placówki używające **oleju**, że są do nabycia **Regeneratory „CAMIL”**
REGENERATOR, który jest niezniszczalny i bardzo łatwy do obsługi filtruje olej samoczynnie. Jest w stanie całkowicie oczyścić olej zużyty, znieczyszczoną węgiem, cząsteczkami metalowymi, pyłem i wodą, przywracając jej w ten sposób pierwotną czystość, kolor i lepkość.
Wyłączne przedstawicielstwo na obszar nadmorski woj. szczecińskiego, gdańskiego, elbląskiego i pomorskiego
„TECHNOPORT”
Zygmunt Gruszko, Przedsiębiorstwo-Przemysłowo-Handlowe. Biuro i Składowa Narzędzi, Maszyn, Motorów i Artyk. Technicznych. Gdynia, ul. Świętojańska 53, tel. 223-62. Prospekty na żądanie.

WAGI
uchylne tarczowe, aptekarskie, analityczne, sprzedaż i kupno, 00816
Kupuję również wagi zniszczone oraz części od wag
FIBIŃSKI POZNAŃ
ul. Fredry 1 Tel. 25-55

WINA MSZALNE
węgierskie białe nadeszły. Dostawa w detalu i hurtie na razie bez ograniczeń.
POLECAMY TEŻ WINA GRONOWE, STOKOWE.
NYKA & POSUSZNY
S. z o. o. Poznań 00836
Przysegi Dostawcy Win Mszalnych
Wrocławska 33/34, tel. 30-65.

P. T. KUPCY branży KONFEKCYJNEJ
Firma Hieronim SCHÖNWALDER
Kraków, Potockiego nr 13
telefon 563-20 00833
polecą **HURTOWO**
ubrania, płaszcze, kurtki, szlafroki, spodnie, bonzurki
WYOKIE GATUNKI Wykonanie pierwszorzędne

Fabryka Artykułów Elektrotechnicznych
Inż. St. Ciszewski
Bydgoszcz, ul. Sobieskiego 1
z a k u p i:
6 szt. silników asynchronicznych trójfazowych na łożyskach kulkowych moc. 0,5 KW nap. 380/220 V 1500 obr.
oraz 4 silniki elektryczne 220/380 V 1400 obr. moc. 0,15 — 0,20 KW. 00804

Kaliska
Wytwórnia Krawatów
Jodeusz Olejnik i S-ka
Kalisz, 00776
Pl. 11 Listopada 15, tel. 1294
polecą najnowsze wzory.
Sprzedają hurtowo.
NAJSKUTECZNIEJSZA REKLAMA w IKP

PRACY POSZUKUJĄ
OGRODNIK żonaty, obozowany w swoim zawodzie szuka posady. Oferty IKP Bydgoszcz pod „814”. (00814)
POSZUKIWANIA
DZIECI 15 WRZEŚNIA — uszedł z domu 11-letni syn Zygadło Jan w niewiadomym kierunku. Jeżelikolwiek wiadomość proszą stroskani rodzice kierować: Zygadło Adolf Wałcz, Chemiczna nr 2. (1117)
ROZNE
ODMŁADZA i upiększa WITAMINOWY krem — **CAPRY**
Do nabycia we wszystkich drogeriach. (00562)
ODSTĄPIĆ sklep, 2 pokoje oraz pracownię cukierniczą. Szczecin — Mickiewicza 14, J. Kupś. (00719)
WSPÓLNIA, rzeźnika młodszego z gotówką — 100 — 150.000 zł, przyjmij. Oferty IKP Bydgoszcz, „837”. (00837)
POKOJE
POWAŻNA instytucja poszukuje 3-4 pokojowego lokalu w śródmieściu Bydgoszczy za zwrotem wszelkich kosztów. Telefon 37-09. (00831)
UNIWAŻNIENIA
UNIWAŻNIAM zagubiony dowód na konia, klacz, 10-letnia, białą, prawie oko ślepe, na nazwisko Arapinowicz Karetan, Skórczewo. (1107)

Poszukujemy w Bydgoszczy **UBIKACYJ FABRYCZNYCH** nadających się do przemysłu spożywczego. Oferty: „PAP” Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 pod „Wytwórnia”. 00700
KTO z inteligentnych panów posłubi w krótkim czasie inteligentną 28-letnią pannę gospodarną, domatorkę. Meble, wyprawa, posag. Urzędniczy, rzemieślnicy, leśnicy, także wdowcy bezdzietni proszeni złożyć poważne oferty do IKP Bydgoszcz, „1113”. (1113)
OGRODNIK-rolnik, 1. 33, posłubi pannę lub wdowę do lat 32, posiadającą mają własność rolną. Oferty IKP Bydgoszcz, „1113”. (1113)
CÓRKA rolnika posłubi pana 25 — 35 lat, chętnie rzemieślnika. Oferty fotografą IKP Bydgoszcz, „838”. (00838)

NAUKA
KORRESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI wszystkich systemów, listopłace, podatki, informacja, bilanse. Informacje: Kursy Handlowe Smólskiego — Poznań, Wawrzyniaka 33. (00746)
SPRZEDAŻ
KRAWATY, SZALE I KOSZULE polecane, wzory najmodniejsze — i najtańsze — Wytwórnia Edward Krysiak, Łódź, ul. Piotrkowska 136. — Wysyłamy za pobraniem pocztowym. (00433)
PSZCZOŁY
Sprzedam tanio 20 uli nowoczesnych. Przygotowane — do zimowli. Oferty do IKP Bydgoszcz, pod „Nr 1119”. (1119)
LAMPKI nagrobkowe — od 150 22 tuzin. Znicze od 75 zł. Ozdoby choinkowe. Cenniki na żądanie. Wytwórnia dewocjonalii „Bazar Katolicki” Łódź, Sienkiewicza 49. (00798)
SAMOCHÓD Opel-Blitz, 3-tonowy, na sprzedaż. Gdynia, ul. Abrahama nr 15. (00832)
ODSTĄPIĆ sklep, 2 pokoje oraz pracownię cukierniczą. Szczecin — Mickiewicza 14, J. Kupśki. (00830)
KUPNO
KUPIE stolarską maszynę (frezarkę) i heblarkę kombinowaną lub zwykłą. Oferty z podaniem ceny do IKP Bydgoszcz, „1067”. (1067)
WOLNE POSADY
CZELADNIK krawiecki potrzebny. — Klemens Grajkowski, Elbląg, 1-go Maja 38. (1111)

LOKAL sklepowy, duży, lub na hurtownie, tanio odstąpię, wyjazd. Oferty IKP Bydgoszcz, „Taniolo”. (1116)
CZELADNIKA lub pomocnika kominarskiego poszukuję. Pożyczyn-Zdrój, Grunwaldzka 30. (00795)
Z. P. N. Z. Zespół Jeziorno pow. Sztum poszukuje od 15. 10. 1947 r. szwajcara do obory zarodowej oraz kowala. Warunki według umowy zbiorowej dla rob. i prac. rolnych. (00777)
PRACOWNIK jubilerski wykwalifikowany — z własnymi narzędziami, potrzebny. Szczecin, ul. Pocztowa 34. (1112)
PRZYJME starszą samotną gospodynię. Władysław Bydgoszcz, ul. Sienkiewicza 28, sklep. (1114)

PANI reprezentacyjna, energiczna, do lat 35, niezależna, potrzebna do współpracy we własnym przedsiębiorstwie. Cel matrymonialny. — Pierwszeństwo wdowcy po poległych. Łaskawe zgłoszenia — Ostrowiec Świętokrzyski, poste-restante, Nr 6. (00834)
KAWALER, lat 38, rzemieślnik, posłubi panią, najchętniej z gospodarstwa. Oferty kierować: IKP Inowrocław, „Zdzisław”. (00793)
PANNA, lat 32, krawcowa, posiadająca własne mieszkanie, posłubi pana. Kalisz, poste-restante, „500”. (00835)

Humor zagraniczny

Ciąta odpowiedź.
— Proszę o rękę Pańskiej córki.
— A jaką dysponuje Pan gotówką?
— Sądzę, że to nie jest istotne, bo nie zamierzam jej kupić!

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Bydgoszcz, Marsz. Focha 20
DZIAŁ OGŁOSZEŃ I PRENUMERATY w BYDGOSZCZY:
ul. Jagiellońska 2 (Pod Arkadami) — Telefon 24-29
Za niedoreczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. Reklamistów niezamówionych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Red. nie odpowiada.
ODDZIAŁY „ILUSTR. KURIERA POLSKIEGO” W WIELKICH MIASTACH POLSKI
PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH, AGENTURY NA PROVINCIJ
DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKI ODREBNE WYDANIA „IKP”
WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
BYDGOSZCZ, UL. MARSZ. FOCHA 20 — TEL. 33-41 I 33-42
OGŁOSZENIA. Drobne po 15 zł za słowo. Poszukiwane rodzin i pracy 5 zł za słowo. Minimalna opł. za 10 słów. Tłusty druk (00% drożej).
Zgłosz. milimetr w tekście 50 zł. za 1 mm. Za tekstem 20 zł. Urzędowe przetarg. 20 zł. Nekrologi: od 20—50 zł. Tabela: roczne bilanse 30 zł. Niedziela i święta 50% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.